

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ ПРИ МЕБЕЛИТЕ ЗА СЕДЕНЕ В ЖИЛИЩНИЯ ИНТЕРИОР*

Светослав Анев

Основна цел в модела за устойчиво развитие е идеята за правилното използване на ресурсите за задоволяване на човешките потребности, като едновременно с това се акцентира върху стремежа за опазване на околната среда и природните богатства на планетата. При него в едно са обвързани загрижеността за капацитета на природните системи със социалните предизвикателства, стоящи пред човечеството. Като цяло областта на устойчиво развитие може да бъде концептуално разделена на три основни съставни части: устойчивост на околната среда, икономическа устойчивост и обществено-политическа устойчивост. Устойчивото производство е тясно обвързано с балансиране между икономическите, екологичните, етичните и социалните фактори, влияещи при създаването на продукта, т.е. с дизайна на продукта.

В основата си подходът се стреми към екологосъобразност на продукта, производство, насочено към екологично чисти материали и тясна обвързаност с опцията за рециклируемост.

Подходът е официално признат като много ефективен път, фокусиран върху екологичните проблеми при производството на продукта по време на целия жизнен цикъл: от ресурсите, използвани при производството, през употребата и маркетинг-стратегията до депонирането им в отпадъци.

Създаването на устойчив продукт (устойчив дизайн) е пряко свързано с повишаване качеството на живот и намаляването на употребата на енергия и ресурси.

Поради нарасналото потребление на енергия от страна на битовите потребители употребата на еко-дизайна в съвременния жилищен интериор и приложението му при производството

* Илюстрациите към статията – на стр. 370 и 371.

на отделния продукт вече е приоритет на все повече производители.

Като водещо предизвикателство в днешно време пред световните икономики на дневен ред стои идеята за правенето на повече неща с по-малко ресурси, като това по никакъв начин да не влиза в разрез с екологичния фактор. Търсенето на алтернативна енергия и ресурси заради драстичните промени в климата вече е доминиращо предизвикателство при търсенето на цялостно еко-представяне на продуктите през цялостния им жизнен цикъл.

Факторите, пряко свързани по един или друг начин с дизайна, предназначен за жилищния интериор, са:

- промяна на климата и чиста енергия;
- устойчив транспорт;
- устойчиво потребление и производство;
- опазване и управление на природните ресурси;
- обществено здраве;
- социално включване, демография и миграция;
- бедността в световен мащаб.

Това е и една от причините европейските политики да насочват все повече своето внимание към значението на дизайна и в частност еко-дизайна.

Именно затова е от голяма важност акцентирането върху подготовката и запознаването на дизайнерите с необходимите умения, които трябва да придобият или да актуализират, свързани с теми като еко-дизайн, устойчив дизайн, анализ на екологичния ефект, варианти за излизане от пазара на проектираните продукти, методологии и инструменти за оценка на жизнения цикъл.

Екологично и зелено – това са двете думи, които проникват във всички сфери на нашия живот. В тази сфера влиза всичко – от коли и къщи до прибори и обзавеждане. Фокусът вече пада върху органичните, природни, рециклируеми материали. Все повече интериорни дизайнери обръщат внимание на природата като източник на материали и вдъхновение, за да проектират своите продукти, предназначени за жилището.

Производството на мебелите за сядене в интериора в новите условия на динамично развиващи се дизайн, техника, мате-

риали и технологии изисква подобряването на професионалната подготовка на проектантите, конструкторите, технолозите и производителите. Факторите, по които могат да бъдат разпознати екологично чистите мебели за дома според международния стандарт ISO 14021, следва да отговарят на следните стандарти:

- възможност за рециклиране;
- възможност за преработка;
- редуциарна отпадъчна продукция;
- натурален произход на материала;
- дългогодишност на продукта.

Много добре с горепосочените проблеми се справя живеещият в Ню Йорк дизайнер Даниел Михалик. Той се фокусира върху използването на нетрадиционни материали при изграждането на дизайна на своите мебели. В последните си работи той използва корка като напълно екологично чист и рециклируем естествен материал, като умело използва неговите качества, за да постигне ергономия и изчистен дизайн на формата. Коркът е напълно устойчив за рециклиране материал, който е естествено еластичен и позволява изработването на сложни форми. Шезлонгът, изработен от Даниел Михалик, е достоен за внимание заради изработването му от отпадъчния материал, останал от производството на коркови тапи за бутилки от вино. Според Михалик, когато се работи правилно с този материал, могат да се постигнат форми, които никой друг материал не позволява. Балансираната форма, съчетана с гъвкавостта, осигурява висока степен на удобство при използването му, съчетана с голяма степен на стабилност (фиг. 1).

На устойчивите екомебели са заложили в своята работа и от бруклинското студио – „Brave Space Design“. Тяхната концепция се базира на това, че мебелите могат да съхраняват здравето както на хората, които ги употребяват, така и на тези, които ги произвеждат. Какво означава това? Според тях работата със стандартните мебелни плочи, които съдържат формалдехид и лакове, скъсява живота. Не е добра алтернатива при наличието на лакове на водна основа например. Един от любимите материали на бруклинското студио е Plyboo – шперплат от бамбук. Със своите качества той доминира над останалите материали.

По-издръжлив от повечето видове твърда дървесина. По-здрав от дъб и красив като бамбук, много по-качествен от обикновен шперплат, по-лек и най-важното – без излъчване на вредни емисии. При импрегнирането на гладките повърхности на мебелите се използват биологични билкови масла, есенциални масла, масла от семена, дървесни смоли, дървесен и пчелен восък, естествени пигменти, които не излъчват никакви вредни летливи органични съединения. А използваните лакове са на водна основа и без никакви токсични елементи.

При устойчивите мебели е от водещо значение акцентиране то върху жизнения цикъл и опциите за компостиране или рециклиране. Интересното при дизайнерите от „Brave Space Design“ е, че те не разчитат на това. Тяхната концепция се състои в това, че не е нужно мебелите да бъдат изхвърляни, а просто да бъдат повторно използвани чрез разглобяване и различни трансформации, тъй като по-голямата част от тях са изградени на модулен принцип, което е улеснение и при пренасянето (фиг. 2).

Придържайки се към тенденцията за устойчивост е столът „Fima“ на Филип Мамбрети, произведен за „Samareda“. Направен от рециклиран дървен материал, той изцяло отговаря на идеята за устойчив дизайн и екологично чист продукт. Изграден е от отделни детайли, които, свързани в едно, образуват абстрактна пластична форма, която освен мебел за сядане може да бъде възприемана и като произведение на изкуството в жилището.

Столът е произведен с минимална консумация на енергия по време на производствения процес и с идеята за максимално дълга продължителност на живота на изделиято, което определено го причислява към графата „зелен продукт“. Освен всичко останало, столът е и с много ниска крайна цена за потребителите заради опростения дизайн и рециклирания материал, от който е направен. Опцията за разглобяване на елементите го прави лесно преносим и трансформируем. За финал може да се каже, че от естетична гледна точка може да бъде възприеман като една абстрактна, артистична форма с функционално предназначение, която е в състояние да разчупи стандартното пространство на жилището по много интересен начин.

Това е един много добър пример за изграждане на устойчив дизайн при мебелите за сядане, предназначени за жилищен ин-

териор, добре съчетан с идеята за добра функционалност, естетически издържан външен вид, формообразуване и ергономия при изпълнението на продуктите (фиг. 3).

Тези и много други подобни примери и идеи трябва да бъдат обединяващата позиция, по която правителства и индустрии да работят заедно, с една основна цел – подобряване на устойчивостта в жизнения цикъл на продукт-дизайна. Установяването на въздействието на продуктите върху околната среда и ежедневието на потребителите би могло да помогне за решаването на редица проблеми от екологичен характер, стоящи като неизбежни въпросителни пред съвременното общество.

Библиография

Fiell, Ch., Fiell, P. (2007). Design Now. Taschen.

Hudson, J. (2006). 1000 New Designs and Where to Find Them. London: Laurence King Publishing.

[http:// www.first.gorichka.bg](http://www.first.gorichka.bg)

[http:// www.biolife.bg](http://www.biolife.bg)

<http://offaydesignstudioblog.typepad.com>

[http:// www.arhitecture.blogspot.com](http://www.arhitecture.blogspot.com)

<http://www.trendir.com>